***DREPT INTERNAŢIONAL PRIVAT***

# SOCIETĂŢILE EUROPENE (*SOCIETAS EUROPAEA*)

***GRIBINCEA Lilia****

## EUROPEAN COMPANY (*SOCIETAS EUROPAEA*)

*The completion of the internal market and the improvement it brings about in the economic and social situation throughout the Community mean not only that barriers to trade must be removed, but also that the structures of production must be adapted to the Community dimension. For that purpose it is essential that companies the business of which is not limited to satisfying purely local needs should be able to plan and carry out the reorganisation of their business on a Community scale. Such reorganisation presupposes that existing companies from different Member States are given the option of combining their potential by means of mergers. Such operations can be carried out only with due regard to the rules of competition laid down in the Treaty.*

*A company may be set up within the territory of the Community in the form of a European public limited-liability company (Societas Europaea or SE) on the conditions and in the manner laid down in the Council Regulation (EC) No 2157/2001 of 8 October 2001 on the Statute for a European company (SE).*

*The capital of an SE shall be divided into shares. No shareholder shall be liable for more than the amount he has subscribed. An SE shall have legal personality. Employee involvement in an SE shall be governed by the provisions of Council Directive 2001/86/EC of 8 October 2001 supplementing the Statute for a European company with regard to the involvement of employees.*

*The capital of an SE shall be expressed in euro. The subscribed capital shall not be less than EUR 120000. The laws of a Member State requiring a greater subscribed capital for companies carrying on certain types of activity shall apply to SEs with registered offices in that Member State.*

*Public limited-liability companies, formed under the law of a Member State, with registered offices and head offices within the Community may form an SE by means of a merger provided that at least two of them are governed by the law of different Member States.*

*Public and private limited-liability companies, formed under the law of a Member State, with registered offices and head offices within the Community may promote the formation of a holding SE provided that each of at least two of them:*

*a) is governed by the law of a different Member State, or*

*b) has for at least two years had a subsidiary company governed by the law of another Member State or a branch situated in another Member State.*

*A public limited-liability company, formed under the law of a Member State, which has its registered office and head office within the Community may be transformed into an SE if for at least two years it has had a subsidiary company governed by the law of another Member State.*

*A Member State may provide that a company the head office of which is not in the Community may participate in the formation of an SE provided that company is formed under the law of a Member State, has its registered office in that Member State and has a real and continuous link with a Member State's economy.*

## ЕВРОПЕЙСКАЯ КОМПАНИЯ (*SOCIETAS EUROPAEA*)

***Европейская компания*** *(Societas Europaea) - юридическое лицо, учреждённое в соответствии с Уставом европейской компании. Компания, учрежденная в такой форме, может действовать во всех странах Европейского союза без отдельного прохождения процедур предоставления национального режима в каждой из них. Европейская компания может быть учреждена:*

*1.посредством слияния акционерных обществ, если хотя бы два из них подчинены праву разных членов ЕС;*

* ***GRIBINCEA Lilia*** **-** Doctor în drept, conferenţiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova (Chişinău, Republica Moldova); ***GRIBINCEA Lilia*** **-** Ph.D. in Law, Associate Professor, The Moldova State University (Kishinev, Republic of Moldova); ***ГРИБИНЧА Лилия*** **-** Кандидат юридических наук, доцент, Молдавский государственный университет (Кишинев, Республика Молдова).

*2.посредством учреждения холдинга акционерными обществами или обществами с ограниченной ответственностью, если основные управляющие органы хотя бы двух участников холдинга подчинены праву разных членов ЕС;*

*3.посредством учреждения юридическими лицами совместной дочерней компании, если хотя бы двое из учредителей подчинены праву разных членов ЕС;*

*4.посредством преобразования в европейскую компанию акционерных обществ, не менее двух лет имеющих филиал в другой стране ЕС.*

*Минимальная сумма уставного капитала SE должна быть 120,000 ЕВРО.*

*Societas Europaea (SE) может выбрать монистический способ управления или дуалистический.*

*Корпоративное наименование SE (Societas Europaea) для европейских компаний введено в 2001г. Советом министров ЕС и вступило в силу в 2004г. Статус "европейской компании" был введен ЕС в целях упрощения процедур слияния и создания совместных предприятий в рамках Европейского экономического сообщества в соответствии с общеевропейским законодательством.*

*Участие работников в управлении SE может быть рассмотрено лишь в самых общих чертах. Директива об участии работников в управлении SE исходит из того, что конкретная модель участия работников в управлении должна вырабатываться в ходе переговоров между органом, представляющим работников («особый орган для переговоров»), и компетентным органом компаний, создающих SE. Достоинства такого регулирования заключаются в том, что решение принимается самими социальными партнерами, недостатки - в том, что создание особого органа для переговоров может оказаться для компаний дорогостоящим, а сам орган - неработоспособным по причине своей большой численности. В состав этого органа в соответствии с Директивой должно входить, во-первых, большое число представителей работников из всех государств, где заняты работники компаний-учредителей и их дочерних компаний. Во-вторых, в его состав могут входить и представители профсоюзов, не являющиеся работниками указанных компаний (последнее зависит, однако, от трансформирующего Директиву государства-участника). Наконец, в-третьих, к участию в работе особого органа для переговоров могут привлекаться эксперты, в том числе «представители соответствующих профсоюзов на уровне Сообщества». Численность органа для переговоров при этом не ограничена.*

*Преимущества Societas Europaea:*

- *Изменение юридического адреса SE. Существует возможность изменять юридический адрес SE в пределах ЕС без необходимости ликвидации компании.*
- *Оптимизация налогообложения. Возможность выбрать лучшую налоговую систему является одним из обычных мотивов избрания SE. Другим налоговым преимуществом является то, что с изменением юридического адреса не нужно ликвидировать компанию, а поэтому непривлеченные резервы могут быть освобожденными от налогообложения. Налоговые преимущества касаются деятельности с текущей задолженностью и товарами, куплей и продажей доли бизнеса в компаниях, финансированием и разработкой программного обеспечения или интернет услуг.*
- *Более удобные экономические условия и более высокая правовая уверенность в бизнесе. Выбрать приемлемую правовую систему, которая является наиболее стабильной для SE и которая дает больше уверенности и возможность отстаивать права компании.*
- *Экономия затрат на руководство. Однолинейная система руководства SE дает возможность сэкономить на административных и других расходах, сравнивая с обычной акционерной компанией.*
- *Другими преимуществами SE является защита собственности и консолидация структуры активов (применение договоров и актов защиты инвестиций, имиджа компании, избежание компетентности местных органов власти и т.д.).*

Realizarea pieţei interne şi îmbunătăţirile pe care aceasta le aduce situaţiei economice şi sociale din Comunitate necesită nu numai o înlăturare a barierelor din calea comerţului, ci şi o adaptare a structurilor de producţie la dimensiunea comunitară. În acest scop, este esenţial ca acele societăţi a căror activitate nu este limitată la satisfacerea nevoilor pur locale să poată concepe şi întreprinde reorganizarea activităţilor lor la scară comunitară. Această reorganizare presupune ca societăţile existente în diferite state membre să aibă posibilitatea de a-şi uni potenţialul prin fuziuni. Aceste operaţiuni se pot efectua numai cu respectarea regulilor de concurenţă stabilite de Tratatul privind Funcţionarea Uniunii Europene.

Regimul juridic al Societăţile europene (SE) este instituit prin:

- Regulamentul (CE) nr. 2157/2001 al Consiliului din 8 octombrie 2001 privind statutul societăţii europene (SE)[25], în continuare Regulamentul 2157/2001.
- Directiva 2001/86/CE a Consiliului din 8 octombrie 2001 de completare a statutului societăţii europene în ceea ce priveşte implicarea lucrătorilor, în continuare - Directiva 2001/86/CE[26].

În doctrina juridică societatea europeană este definită[27] ca fiind acel tip de societate pe acţiuni, având personalitate juridică proprie, constituită într-una din modalităţile stabilite prin Regulamentul 2157/2001 şi al cărei regim juridic este cârmuit de prevederile acestui regulament, precum şi de cele ale sistemului de drept al statului membru pe al cărui teritoriu şi-a stabilit sediul social.

**Modalităţile de constituire a SE.** Regulamentul 2157/2001 stabileşte următoarele modalităţi de constituire a unei societăţi europene[28]:

***a) Constituirea unei SE prin fuziunea unor societăţi pe acţiuni,*** constituite în temeiul dreptului unui stat membru, având sediul social şi administraţia centrală pe teritoriul Uniunii Europene, cu condiţia ca cel puţin două dintre ele să fie reglementate de legislaţia unor state membre diferite.

***b) Constituirea unei societăţi de tip holding de către societăţi anonime şi societăţi cu răspundere limitată,*** constituite în temeiul legii unui stat membru, având sediul social şi sediul central pe teritoriul UE, cu condiţia ca fiecare dintre cel puţin două dintre ele:

- să fie reglementate de legislaţia unor state membre diferite sau
- să deţină de cel puţin doi ani o filială reglementată de legislaţia unui alt stat membru sau o sucursală pe teritoriul altui stat membru.

***c) Constituirea unei filiale SE de către societăţile constituite în conformitate cu dispoziţiile legislaţiei civile sau comerciale, inclusiv societăţile cooperative şi alte persoane juridice de drept public sau privat[29],*** constituite în temeiul legii unui stat membru şi având sediul social şi administraţia centrală pe teritoriul Comunităţii, cu condiţia ca fiecare dintre cel puţin două dintre ele:

- să fie reglementate de legislaţia unor state membre diferite sau
- să deţină de cel puţin doi ani o filială reglementată de legislaţia unui alt stat membru sau o sucursală pe teritoriul altui stat membru.

***d) Constituirea unei SE prin transformarea unei societăţi anonime,*** înfiinţată în temeiul dreptului unui stat membru şi având sediul social şi administraţia centrală pe teritoriul Uniunii Europene, şi dacă deţine de cel puţin doi ani o filială reglementată de dreptul altui stat membru.

Totuşi, potrivit Regulamentului 2157/2001, un stat membru poate permite unei societăţi a cărei administraţie centrală nu se află pe teritoriul Comunităţii să participe la constituirea unei SE, cu condiţia ca societatea în cauză să fie constituită în conformitate cu dreptul unui stat membru, să aibă sediul social în respectivul stat membru şi să aibă o legătură reală şi constantă cu economia unui stat membru.

Capitalul unei SE este exprimat în euro. Capitalul subscris nu poate fi inferior sumei de 120000 EUR. Dacă legislaţia unui stat membru prevede un capital subscris mai mare pentru societăţile care desfăşoară anumite tipuri de activităţi, se aplică şi societăţilor europene cu sediul social în statul membru în cauză.

Actul constitutiv al societăţii europene este „statutul SE", care desemnează atât actul constitutiv, cât şi statutul SE, în cazul în care acestea sunt documente separate.

Sediul social al unei SE este situat pe teritoriul Uniunii Europene, în acelaşi stat membru ca şi administraţia centrală. În plus, un stat membru poate impune SE înregistrate pe teritoriul său obligaţia de a-şi amplasa administraţia centrală şi sediul social în acelaşi loc.

Transferul sediului social al unei SE într-un alt stat nu duce nici la dizolvarea SE, nici la crearea unei noi persoane juridice. ***Sediul social poate fi transferat într-un alt stat, cu respectarea următoarelor cerinţe:***

---

[25] Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităţilor Europene, L 294 din 10.11.2001, p.1. Regulamentul a fost modificat ulterior prin Regulamentul (CE) nr. 885/2004 al Consiliului din 26 aprilie 2004 şi prin Regulamentul (CE) nr. 1791/2006 al Consiliului din 20 noiembrie 2006.

[26] Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităţilor Europene, L 294 din 10.11.2001.

[27] Dragoş-Alexandru Sitaru. Dreptul comerţului internaţional. Tratat. Partea Generală. Bucureşti: Universul Juridic, 2008, p. 314 - 315.

[28] Art.2.

[29] Cu excepţia celor fără scop lucrativ.

- Organul de conducere sau de administraţie întocmeşte un proiect de transfer şi îl face public[30], fără a aduce atingere altor forme de publicitate suplimentare, prevăzute de statul membru în care se află sediul social. Proiectul în cauză menţionează denumirea societăţii, sediul social şi numărul de înregistrare actual al SE şi include:

- sediul social preconizat al SE;
- statutul SE preconizat, inclusiv, după caz, noua denumire;
- consecinţele pe care transferul le poate avea asupra implicării salariaţilor în SE;
- calendarul preconizat pentru transfer;
- toate drepturile prevăzute în materie de protecţie a acţionarilor şi a creditorilor.

- Organul de conducere sau de administraţie întocmeşte un raport explicând şi justificând aspectele juridice şi economice ale transferului şi explicând consecinţele transferului pentru acţionari, creditori şi lucrători.
- Acţionarii şi creditorii unei SE au dreptul, cu cel puţin o lună înainte de data la care este convocată adunarea generală ce urmează să se pronunţe asupra transferului, să examineze la sediul social al SE proiectul de transfer şi raportul şi, la cerere, să obţină gratuit copii ale acestor documente.
- În cazul unei SE înmatriculate pe teritoriul său, un stat membru poate adopta dispoziţii menite să asigure protecţia adecvată a acţionarilor minoritari care se opun transferului.
- Decizia de transfer poate fi adoptată numai după două luni de la publicarea proiectului.
- Înainte ca autoritatea competentă să elibereze certificatul care atestă încheierea actelor şi a formalităţilor necesare anterior transferului, SE dovedeşte că, în ceea ce priveşte obligaţiile asumate anterior publicării proiectului de transfer, interesele creditorilor şi ale titularilor altor drepturi faţă de SE (inclusiv interesele entităţilor publice) beneficiază de o protecţie corespunzătoare, în conformitate cu dispoziţiile prevăzute de statul membru în care SE are sediul social anterior transferului.
- În statul membru în care o SE are sediul social, instanţa, biroul notarial sau altă autoritate competentă eliberează un certificat care atestă în mod concludent încheierea actelor şi a formalităţilor necesare anterior transferului. Noua înmatriculare poate avea loc doar după prezentarea certificatului menţionat şi a dovezii că au fost îndeplinite formalităţile necesare înregistrării în ţara în care se află noul sediu social.
- Transferul sediului social al unei SE şi modificările de statut care rezultă din acesta intră în vigoare la data înmatriculării SE în registrul de la noul sediul social.
- După încheierea noii înmatriculări a SE, registrul în care se efectuează noua înmatriculare notifică registrul vechii înmatriculări. Radierea vechii înmatriculări se face la primirea acestei notificări şi nu mai devreme.
- Noua înmatriculare şi radierea vechii înmatriculări se publică în statele membre în cauză.

**Procedura de constituire a unei SE prin fuziune.** În doctrina juridică s-a remarcat[31], că realizarea Pieţei interne necesită recunoaşterea dreptului de fuziune între societăţi aparţinând unor state membre diferite. Este vorba, în realitate, despre o veritabilă circulaţie transfrontieră a societăţilor, deoarece o fuziune transfrontieră facilitată de dreptul comunitar echivalează, deseori cu un transfer de sediu social fără inconvenientele ce rezultă din sistemele de drept naţional. Părţile de participare, înfiinţarea holding-urilor sau a subholding-urilor comune, cum este cazul întreprinderilor comune sunt moduri de concentrare sau de cooperare indispensabile, dar întotdeauna inferioare din punct de vedere tehnic, fuziunii.

*O SE poate fi constituită prin fuziune, în următoarele două modalităţi*:

1) fuziunea prin absorbţie sau

2) fuziunea prin constituirea unei noi societăţi.

Directiva 2011/35/UE a Parlamentului European şi a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind fuziunile societăţilor comerciale pe acţiuni[32] (în continuare – Directiva 2011/35/UE), prevede[33], că „fuziunea prin

[30] La publicarea noii înmatriculări a unei SE, noul sediu social devine opozabil terţilor. Cu toate acestea, atâta timp cât radierea înmatriculării SE din registrul fostului sediu social nu a fost publicată, terţii pot continua să se prevaleze de vechiul sediu social, cu excepţia cazului în care SE dovedeşte că respectivii terţi aveau cunoştinţă de noul sediu social.

[31] Augustin Fuerea. Drept comunitar al afacerilor. Ediţia II, revăzută şi adăugită. Bucureşti: Universul Juridic, 2006, p. 119.

[32] Publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 110/1 din 29.04.2011.

[33] Art.3.

absorbţie" înseamnă operaţiunea prin care una sau mai multe societăţi sunt dizolvate fără a intra în lichidare şi transferă toate activele şi pasivele lor unei alte societăţi, în schimbul emiterii către acţionarii societăţii sau societăţilor absorbite de acţiuni la societatea absorbantă şi, eventual, al unei plăţi în numerar de maximum 10 % din valoarea nominală sau, în absenţa acesteia, din echivalentul contabil al acţiunilor astfel emise. În accepţiunea Directivei 2011/35/UE[34] „fuziunea prin constituirea unei noi societăţi" înseamnă operaţiunea prin care mai multe societăţi sunt dizolvate fără a fi lichidate şi transferă toate activele şi pasivele lor unei societăţi pe care o constituie, în schimbul emiterii către acţionarii lor de acţiuni la societatea nou constituită şi, eventual, al unei plăţi în numerar de maximum 10 % din valoarea nominală sau, în absenţa acesteia, din echivalentul contabil al acţiunilor astfel emise.

Potrivit Regulamentului 2157/2001, în cazul fuziunii prin absorbţie, societatea absorbantă devine SE în momentul fuzionării. În cazul fuzionării prin constituirea unei noi societăţi, SE este noua societate.

**Procedura de constituire a unei SE prin fuziune presupune parcurgerea următoarelor etape:**

• ***Redactarea unui proiect de fuziune de către organele de conducere sau de administraţie ale societăţilor care fuzionează***. Proiectul de fuziune include următoarele elemente[35]:

a) forma juridică, denumirea şi sediul social al fiecăreia dintre societăţile care fuzionează, precum şi cele preconizate pentru SE;

b) raportul de schimb al acţiunilor şi, după caz, cuantumul sultei;

c) modalităţile de predare a acţiunilor SE;

d) data de la care aceste acţiuni dau dreptul de a participa la beneficii şi orice modalităţi speciale privind acest drept;

e) data de la care operaţiunile societăţilor care fuzionează sunt considerate din punct de vedere contabil ca fiind efectuate de SE;

f) drepturile acordate de SE acţionarilor care beneficiază de drepturi speciale şi deţinătorilor de titluri, altele decât acţiuni, sau măsurile propuse în privinţa acestora;

g) orice avantaj special acordat experţilor care examinează proiectul de fuziune, precum şi membrilor organelor de administraţie, de conducere, de supraveghere sau de control ale societăţilor care fuzionează;

h) statutul SE;

i) informaţii privind procedurile de stabilire a modalităţilor referitoare la implicarea lucrătorilor, în temeiul Directivei 2001/86/CE.

Societăţile care fuzionează pot adăuga şi alte elemente proiectului de fuziune.

• ***Publicarea următoarelor informaţii în jurnalul oficial al statului membru în cauză***[36]:

a) tipul, denumirea şi sediul social al fiecăreia dintre societăţile care fuzionează;

b) registrul în care sunt înregistrate documentele pentru fiecare dintre societăţile care fuzionează, precum şi numărul de înregistrare în registrul în cauză;

c) indicarea modalităţilor privind drepturile creditorilor societăţii în cauză şi adresa la care se pot obţine gratuit informaţii complete privind aceste modalităţi;

d) indicarea modalităţilor privind drepturile acţionarilor minoritari ai societăţii în cauză şi adresa la care se pot obţine gratuit informaţii complete privind aceste modalităţi;

e) denumirea şi sediul social preconizat pentru SE.

• ***Examinarea proiectului de către un grup de experţi***[37]. Ca alternativă la experţii care acţionează în numele fiecăreia dintre societăţile care fuzionează, unul sau mai mulţi dintre experţii independenţi, numiţi în acest scop la cererea comună a societăţilor de către o autoritate judiciară sau administrativă din statul membru de care aparţine una dintre societăţile care fuzionează sau viitoarea SE, pot examina proiectul de fuziune şi pot întocmi un raport unic pentru toţi acţionarii.

• ***Aprobarea proiectului de fuziune de către adunarea generală a fiecăreia dintre societăţile care fuzionează***[38].

---

[34] Art.4.

[35] Regulamentul 2157/2001, art. 20; Directiva 2011/35/UE, art. 5.

[36] Regulamentul 2157/2001, art. 21.

[37] Regulamentul 2157/2001, art. 22.

[38] Regulamentul 2157/2001, art. 23.

• ***Examinarea de către autoritatea competentă (instanţa, notarul etc.) din fiecare stat membru a legalităţii fuziunii în ceea ce priveşte partea de procedură legată de fiecare dintre societăţile care fuzionează,*** în conformitate cu legea privind fuziunea societăţilor anonime aplicabilă în statul membru sub incidenţa căruia se află societatea care fuzionează[39].

• ***Examinarea de către autoritatea competentă (instanţa, notarul etc.) din statul membru sub a cărui incidenţă se află viitorul sediu social al SE a legalităţii fuziunii în ceea ce priveşte partea de procedură legată de încheierea fuzionării şi de constituirea SE.***

• ***Pentru fiecare dintre societăţile care fuzionează, realizarea fuziunii face obiectul unei publicităţi efectuate în conformitate cu modalităţile stabilite de legislaţia fiecărui stat membru.***

Fuzionarea şi constituirea simultană a unei SE produce efecte de la data la care SE este înregistrată.

O fuziune prin absorbţie are *ipso jure* şi simultan următoarele consecinţe:

a) întregul patrimoniu activ şi pasiv al fiecărei societăţi absorbite se transferă societăţii absorbante;

(b) acţionarii societăţii absorbite devin acţionari ai societăţii absorbante;

(c) societatea absorbită încetează să existe;

(d) societatea absorbantă adoptă forma de SE.

O fuziune realizată prin constituirea unei noi societăţi are *ipso jure* şi simultan următoarele consecinţe:

a) întregul patrimoniu activ şi pasiv al societăţilor care fuzionează se transferă SE;

b) acţionarii societăţilor care fuzionează devin acţionari ai SE;

c) societăţile care fuzionează încetează să existe;

Dacă în cazul fuzionării unor societăţi anonime legislaţia unui stat membru impune încheierea unor formalităţi speciale înainte de transferul anumitor bunuri, drepturi şi obligaţii ale societăţilor care fuzionează către terţi, formalităţile în cauză se aplică şi se duc la îndeplinire fie de către societăţile care fuzionează, fie de SE după înregistrare.

**Procedura de constituire a unei SE holding.** Societăţile care promovează constituirea unei SE holding continuă să existe. **Procedura de constituire a unei SE holding presupune parcurgerea următoarelor etape:**

• ***Întocmirea de către organele de conducere sau de administrare ale societăţilor participante a unui proiect de constituire a unei SE.*** Acest proiect include:

a) un raport explicativ şi justificativ privind aspectele juridice şi economice ale constituirii, care indică, de asemenea, consecinţele pe care adoptarea formei de SE le are pentru acţionari şi lucrători;

b) denumirea şi sediul social al fiecăreia dintre societăţile care fuzionează, precum şi cele preconizate pentru SE;

c) raportul de schimb al acţiunilor şi, după caz, cuantumul sultei;

d) modalităţile de predare a acţiunilor SE;

e) drepturile acordate de SE acţionarilor care beneficiază de drepturi speciale şi deţinătorilor de titluri, altele decât acţiuni, sau măsurile propuse în privinţa acestora;

f) orice avantaj special acordat experţilor care examinează proiectul de fuziune, precum şi membrilor organelor de administraţie, de conducere, de supraveghere sau de control ale societăţilor care fuzionează;

g) statutul SE;

h) informaţii privind procedurile de stabilire a modalităţilor referitoare la implicarea lucrătorilor, în temeiul Directivei 2001/86/CE;

i) stabilesc procentul minim de acţiuni sau părţi ale fiecăreia dintre societăţile care promovează operaţiunea cu care acţionarii trebuie să contribuie la constituirea SE.

• ***Efectuarea publicităţii proiectului de constituire a SE în conformitate cu modalităţile prevăzute de legislaţia fiecărui stat membru pe teritoriul căruia îşi are sediul societatea participantă.*** Publicitatea se face cu cel puţin o lună înainte de data adunării generale convocată să se pronunţe asupra operaţiunii.

• ***Examinarea proiectului de constituire şi întocmirea unui raport scris destinat acţionarilor fiecărei societăţi de către unul sau mai mulţi experţi independenţi ai societăţilor care promovează***

[39] Regulamentul 2157/2001, art. 25.

***operaţiunea, desemnaţi sau autorizaţi de o autoritate judiciară sau administrativă a statului membru de care aparţine fiecare societate, în conformitate cu dispoziţiile de drept intern.*** Cu acordul societăţilor care promovează operaţiunea, se poate întocmi un raport scris pentru acţionarii tuturor societăţilor, de către unul sau mai mulţi experţi independenţi desemnaţi sau autorizaţi de o autoritate judiciară sau administrativă a statului membru de care aparţine una dintre societăţile care promovează operaţiunea sau viitoarea SE, în conformitate cu dispoziţiile de drept intern.

Raportul trebuie să indice dificultăţile speciale de evaluare şi declară dacă raportul de schimb al acţiunilor este sau nu pertinent şi rezonabil, precizând metodele prin care acest raport a fost determinat şi dacă aceste metode sunt adecvate pentru cazul în speţă.

• ***Aprobarea proiectului de constituire a SE holding de către adunarea generală a fiecăreia dintre societăţile care promovează operaţiunea.***

• ***Efectuarea pentru fiecare dintre societăţile promotoare a publicităţii cu privire la constituirea SE holding*** în conformitate cu modalităţile prevăzute de dreptul intern sub incidenţa căruia se află fiecare dintre aceste societăţi.

• ***Înregistrarea SE holding.***

• ***Efectuarea publicităţii cu privire la înregistrarea SE holding.***

**Constituirea unei filiale a SE.** Potrivit Regulamentului 2157/2001[40], societăţilor sau altor entităţi juridice care participă la o astfel de operaţiune li se aplică dispoziţiile care le reglementează participarea la constituirea unei filiale sub formă de societate anonimă în temeiul dreptului intern.

**Constituirea unei SE prin transformarea unei societăţi anonime în SE.** Transformarea unei societăţi anonime în SE nu duce nici la dizolvarea societăţii, nici la crearea unei persoane juridice noi.

**Procedura de constituire a unei SE prin transformarea unei societăţi anonime în SE presupune parcurgerea următoarelor etape:**

• ***Întocmirea de către organul de conducere sau de administraţie al societăţii în cauză a unui proiect de transformare şi a unui raport explicativ şi justificativ*** privind aspectele juridice şi economice ale transformării şi indicând consecinţele pe care adoptarea formei de SE le are asupra acţionarilor şi lucrătorilor.

• ***Efectuarea publicităţii proiectului de transformare în conformitate cu modalităţile prevăzute de legislaţia fiecărui stat membru.*** Publicitatea se face cu cel puţin o lună înainte de data adunării generale convocată pentru a se pronunţa asupra transformării.

• ***Atestarea, de către unul sau mai mulţi experţi independenţi desemnaţi sau autorizaţi de o autoritate judiciară sau administrativă a statului membru de care aparţine societatea care se transformă în SE, a faptului, că societatea dispune de active nete cel puţin echivalente cu capitalul său, plus acele rezerve care nu pot fi distribuite în conformitate cu legea sau cu statutul.***

• ***Aprobarea proiectul de transformare şi a statutului SE de către adunarea generală a societăţii în cauză.***

• ***Înregistrarea SE.***

• ***Efectuarea publicităţii cu privire la înregistrarea SE.***

**Organizarea şi funcţionarea SE.** Prin statutul SE poate fi adoptat un sistem dualist sau un sistem monist de organizare. Astfel, potrivit Regulamentului 2157/2001[41], o SE include:

a) o adunare generală a acţionarilor şi

b) fie un organ de supraveghere şi unul de conducere (sistem dualist), fie un organ de administraţie (sistem monist).

Membrii organelor SE sunt numiţi pentru o perioadă stabilită prin statut, care nu poate depăşi şase ani. Sub rezerva restricţiilor prevăzute în statut, membrii pot fi renumiţi o dată sau de mai multe ori pentru o perioadă de maximum şase ani.

Statutul unei SE poate prevedea ca o societate sau o altă entitate juridică să fie membru în unul din organele acesteia, cu condiţia ca legislaţia statului membru pe teritoriul căruia se află sediul social al SE în cauză, aplicabilă societăţilor anonime, să nu conţină dispoziţii contrare. Societatea sau altă entitate juridică desemnează o persoană fizică pentru a o reprezenta în organul respectiv.

[40] Art. 36.
[41] Art. 38.

Regulamentul 2157/2001 stabileşte, că nu pot fi membri ai unui organism al SE persoanele cărora[42]:

(a) legislaţia statului membru pe teritoriul căruia se află sediul social al SE în cauză nu îi dă dreptul să facă parte din organul corespunzător al unei societăţi anonime reglementate de dreptul statului membru în cauză;

(b) o hotărâre judecătorească sau administrativă pronunţată într-un stat membru nu îi dă dreptul de a face parte din organul corespunzător al unei societăţi anonime reglementate de dreptul unui stat membru.

În conformitate cu legea aplicabilă societăţilor anonime în statul membru pe teritoriul căruia se află sediul social al unei SE, statutul SE în cauză poate stabili condiţiile speciale de eligibilitate pentru membrii care îi reprezintă pe acţionari.

Statutul unei SE enumeră categoriile operaţiunilor pentru care organul de conducere necesită autorizaţia organului de supraveghere, în cadrul sistemului dualist, sau de decizia expresă a organului de administraţie, în cadrul sistemului monist. Un stat membru poate prevedea ca, în cadrul sistemului dualist, organul de supraveghere să poată impune obligativitatea unei autorizări pentru anumite operaţiuni.

Referindu-se la obligaţia de confidenţialitate, Regulamentul 2157/2001 prevede[43], că membrii organelor SE au obligaţia de a nu divulga, chiar şi după încetarea funcţiilor lor, vreuna din informaţiile de care dispun cu privire la SE şi a căror dezvăluire ar putea aduce atingere intereselor societăţii, cu excepţia cazurilor în care dezvăluirea unor informaţii este solicitată sau admisă în temeiul dispoziţiilor de drept intern aplicabile societăţilor anonime sau din motive de interes public.

Cu excepţia cazurilor în care Regulamentul 2157/2001 sau statutul conţin dispoziţii contrare, normele interne privind cvorumul şi adoptarea deciziilor de către organele SE sunt după cum urmează[44]:

(a) cvorum: cel puţin jumătate din membri sau din reprezentanţii acestora trebuie să fie prezenţi;

(b) adoptarea deciziilor: majoritatea membrilor sau a reprezentanţilor trebuie să fie prezenţi.

În absenţa unor dispoziţii speciale în statut, preşedintele fiecărui organism are votul decisiv în cazul în care voturile sunt egal împărţite. Cu toate acestea, statutul nu poate include o dispoziţie contrară în cazul în care jumătate din membrii organului de supraveghere sunt reprezentanţi ai lucrătorilor.

În cazul în care participarea lucrătorilor este reglementată în conformitate cu Directiva 2001/86/CE, un stat membru poate prevedea ca, cvorumul şi procesul de luare a deciziilor în cadrul organului de supraveghere să fie reglementate de normele aplicabile, în condiţii similare, societăţilor anonime reglementate de dreptul intern al statului membru în cauză.

În conformitate cu dispoziţiile aplicabile societăţilor anonime în statul membru pe teritoriul căruia se află sediul social al unei SE, membrii organului de conducere, supraveghere sau de administraţie poartă răspundere pentru pierderile sau pagubele suportate de SE ca urmare a încălcării de către aceştia a obligaţiilor legale, statutare sau de alt tip inerente funcţiei ocupate.

**Adunarea generală** decide în problemele care ţin exclusiv de competenţa acesteia în temeiul:

a) Regulamentului 2157/2001 sau

b) legislaţiei statului membru pe teritoriul căruia se află sediul social al SE, adoptată în aplicarea Directivei 2001/86/CE.

De asemenea, adunarea generală decide în acele probleme care sunt de competenţa adunării generale a unei societăţi anonime reglementate de legislaţia internă a statului membru pe teritoriul căruia se află sediul social al SE, sau în temeiul legislaţiei statului membru în cauză, ori în temeiul statutului SE întocmit în conformitate cu dreptul intern în cauză.

Organizarea şi desfăşurarea adunărilor generale, precum şi procedurile de vot, sunt reglementate de legislaţia aplicabilă societăţilor anonime în statul membru pe teritoriul căruia se află sediul social al SE.

O SE convoacă adunarea generală cel puţin o dată în fiecare an calendaristic, în termen de şase luni de la încheierea exerciţiului financiar. Excepţie fac cazurilor când legislaţia statului membru pe teritoriul căruia se află sediul social al SE aplicabilă societăţilor anonime având acelaşi obiect de activitate ca şi SE în cauză, prevede obligativitatea convocării mai multor adunări generale. Totuşi, un stat membru poate prevedea ca prima adunare generală să aibă loc oricând în perioada de 18 luni ulterioară constituirii SE.

Adunarea generală poate fi convocată în orice moment de:

a) organul de conducere;

[42] Art. 47.
[43] Art. 49.
[44] Art. 50.

b) organul de administraţie;

c) organul de supraveghere sau

d) de orice alt organism sau autoritate competentă în conformitate cu legislaţia internă aplicabilă societăţilor anonime în statul membru pe teritoriul căruia se află sediul social al SE;

e) unul sau mai mulţi acţionari, care deţin împreună acţiuni ce reprezintă cel puţin 10 % din capitalul subscris al unei SE. Statutul SE sau legislaţia internă pot prevedea un volum mai mic pentru acest procent deţinut, în aceleaşi condiţii ca şi cele aplicabile societăţilor anonime.

Cererea de convocare a adunării generale include şi elementele care trebuie să figureze pe ordinea de zi.

Dacă, după exprimarea cererii de convocare a adunării generale, adunarea generală nu este convocată la timp sau, indiferent de situaţie, în termen de două luni, autorităţile judiciare sau administrative a căror jurisdicţie include teritoriul pe care se află sediul social al SE pot dispune convocarea adunării generale într-o perioadă dată de timp sau pot autoriza acţionarii care au formulat cererea respectivă sau reprezentanţii acestora să convoace o adunare generală.

Modificarea statutului unei SE ţine de competenţa adunării generale şi poate fi efectuată doar printr-o decizie, adoptată cu o majoritate de minimum două treimi din voturile valabil exprimate. Excepţie constituie cazurile în care legislaţia aplicabilă societăţilor anonime în statul membru pe teritoriul căruia se află sediul social al SE cere sau permite o majoritate mai largă.

*În cadrul sistemului dualist,* **organul de conducere** răspunde de gestionarea unei SE. Regulamentul 2157/2001 oferă opţiunea statelor membre de a putea prevedea că unul sau mai mulţi directori generali sa fie răspunzători de gestionarea curentă în aceleaşi condiţii ca şi pentru societăţile anonime, care au sediul social pe teritoriul respectivului stat membru. Membrul sau membrii organului de conducere sunt numiţi şi revocaţi de către organul de supraveghere. Aceeaşi persoană nu poate fi în acelaşi timp membru al organului de conducere şi al organului de supraveghere al aceleiaşi SE. Există totuşi şi o excepţie când organul de supraveghere poate numi pe unul din membrii săi membru al organului de conducere, dacă un astfel de post rămâne vacant. Totuşi, pe durata acestei perioade se suspendă funcţiile persoanei în cauză ca membru al organului de supraveghere. Un stat membru poate prevedea ca această perioadă să fie limitată în timp.

**Organul de supraveghere** nu are competenţa de a asigura gestionarea unei SE, dar controlează activitatea organului de conducere. Membrii organului de supraveghere sunt numiţi de către adunarea generală. Cu toate acestea, membrii primului organ de supraveghere pot fi numiţi prin statut.

Organul de conducere informează organul de supraveghere cel puţin o dată la fiecare trei luni cu privire la progresele şi evoluţiile previzibile ale activităţilor desfăşurate de SE. Pe lângă aceste informaţii, organul de conducere comunică în timp util organului de supraveghere orice informaţie privind evenimentele care ar putea avea efecte semnificative asupra SE.

Organul de supraveghere poate solicita organului de conducere orice fel de informaţii de care are nevoie în exercitarea activităţii de control. Organul de supraveghere poate întreprinde sau solicita verificările necesare îndeplinirii misiunii sale.

Organul de supraveghere îşi alege un preşedinte dintre membrii săi. În cazul în care jumătate dintre membri sunt numiţi de către lucrători, atunci poate fi ales preşedinte doar un membru numit de adunarea generală a acţionarilor.

*În cadrul sistemului monist***, organul de administraţie** asigură gestionarea unei SE. Un stat membru poate prevedea că unul sau mai mulţi directori administrativi sunt răspunzători de gestionarea curentă în aceleaşi condiţii ca şi pentru societăţile anonime care au sediul social pe teritoriul respectivului stat membru. Numărul membrilor organului de administraţie sau regulile de stabilire a acestuia se specifică în statutul SE. Totuşi, un stat membru poate stabili un număr minim şi, după caz, maxim de membri. Organul de administraţie trebuie să fie format din cel puţin trei membri, în cazul în care participarea lucrătorilor în cadrul SE este organizată în conformitate cu Directiva 2001/86/CE.

Membrul sau membrii organului de administraţie sunt numiţi de adunarea generală, dar membrii primului organ de administraţie pot fi numiţi prin statut.

Organul de administraţie se întruneşte la intervalele stabilite prin statut, dar cel puţin o dată la fiecare trei luni, pentru a discuta progresele şi evoluţiile previzibile ale activităţilor desfăşurate de SE.

Organul de administraţie îşi alege un preşedinte dintre membrii săi. În cazul în care jumătate dintre membri sunt numiţi de către lucrători, atunci poate fi ales preşedinte doar un membru numit de adunarea generală a acţionarilor.

Referitor la lichidarea, dizolvarea, insolvabilitatea sau încetarea de plăţi şi alte proceduri similare, o SE este reglementată de dispoziţiile legale aplicabile societăţilor anonime constituite în temeiul dreptului intern al statului membru pe teritoriul căruia se află sediul social al SE, inclusiv acele dispoziţii referitoare la procedura de decizie în adunarea generală.

Dacă sediul social al unei SE nu este situat în acelaşi stat membru ca şi administraţia centrală, statul membru pe teritoriul căruia se află sediul social al SE ia măsurile necesare pentru a obliga SE în cauză să îşi reglementeze situaţia într-un termen stabilit prin:

(a) transferarea administraţiei centrale înapoi în statul membru pe teritoriul căruia se află sediul social sau

(b) transferarea sediului social într-un alt stat membru.

Dacă o SE nu reuşeşte să îşi reglementeze situaţia în condiţiile susmenţionate, statul membru pe teritoriul căruia se află sediul social al SE, adoptă măsurile necesare pentru a se asigura că SE este lichidată.

O SE poate fi transformată într-o societate anonimă reglementată de dreptul intern al statului membru pe teritoriul căruia se află sediul social al SE în cauză. Decizia de transformare poate fi luată doar după doi ani de la data înregistrării sau după aprobarea primelor două conturi anuale. Transformarea unei SE în societate anonimă nu duce nici la dizolvarea societăţii, nici la constituirea unei persoane juridice noi.

***Bibliografie:***

1. Regulamentul (CE) nr. 2157/2001 al Consiliului din 8 octombrie 2001 privind statutul societăţii europene (SE).
2. Directiva 2001/86/CE a Consiliului din 8 octombrie 2001 de completare a statutului societăţii europene în ceea ce priveşte implicarea lucrătorilor, în continuare - Directiva 2001/86/CE.
3. Directiva 2011/35/UE a Parlamentului European şi a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind fuziunile societăţilor comerciale pe acţiuni.
4. Augustin Fuerea. Drept comunitar al afacerilor. Ediţia II, revăzută şi adăugită. Bucureşti: Universul Juridic, 2006.
5. Dragoş-Alexandru Sitaru. Dreptul comerţului internaţional. Tratat. Partea Generală. Bucureşti: Universul Juridic, 2008.

**Copyright©Lilia GRIBINCEA, 2011.**